

Nader ecologisch onderzoek

Mercurion te Zevenaar

Wilking II C.V.

Projectnummer: 3609.03
Versie: 1
Datum: 29-10-2025

Inhoud

1.	Inleiding	1
2.	Projectgebied en werkzaamheden	2
2.1	Beschrijving projectgebied	2
2.2	Geplande werkzaamheden	2
3.	Resultaten quickscan.....	3
3.1	Bunzing, wezel en hermelijn	3
3.2	Steenmarter.....	3
3.3	Grote vos	3
3.4	Grote weerschijnvlinder	4
4.	Onderzoeksmethode.....	5
4.1	Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter	5
4.2	Grote vos	7
4.3	Grote weerschijnvlinder	7
5.	Resultaten.....	8
5.1	Bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter	8
5.2	Grote vos en grote weerschijnvlinder	8
5.3	Overige soorten	9
6.	Conclusie en advies.....	11
7.	Literatuurlijst	13
7.1	Referenties.....	13
7.2	Gebruikte websites	13
7.3	Overige geraadpleegde bronnen	13

1. Inleiding

In opdracht van Wilking II C.V. is door Buro Ontwerp & Omgeving een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Mercurion te Zevenaar. De initiatiefnemer is voornemens woningbouw te realiseren. Om de ontwikkeling mogelijk te maken worden de aanwezige groenvoorzieningen (deels) verwijderd.

Het nader ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die door Buro Ontwerp & Omgeving op 7 november 2024 in het projectgebied is uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat de locatie geschikt is als rust-, nest- of voortplantingsplaats voor de bunzing, hermelijn, wezel, steenmarter, grote vos en grote weerschijnvlinder.

De volgende vragen staan centraal in het onderzoek:

- Zijn de bunzing, hermelijn, wezel, steenmarter, grote vos en de grote weerschijnvlinder in het projectgebied aanwezig?
- Wat is de functie van het projectgebied voor deze soorten?
- Moet er een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet (Ow) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) worden aangevraagd?
- Moeten er mitigerende en compenserende maatregelen worden genomen?

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens het projectgebied (hoofdstuk 2), de resultaten uit de quickscan (hoofdstuk 3), de onderzoeksmethode (hoofdstuk 4), de resultaten van het nader onderzoek (hoofdstuk 5) en de conclusie en het advies (hoofdstuk 6) beschreven.

2. Projectgebied en werkzaamheden

2.1 Beschrijving projectgebied

Het projectgebied bevindt zich in het noorden van de bebouwde kom van Zevenaar en is gelegen aan de Mercurion. Op de locatie bevindt zich een grasveld, dicht struweel en een aantal bomen. In de directe omgeving van het projectgebied bevinden zich een bedrijventerrein, een basisschool, een sportcomplex, akkers, weilanden, agrarische bedrijven en woongebieden. Op korte afstand ten noordoosten van het projectgebied bevindt zich de A12. Op de navolgende afbeelding is de begrenzing van het projectgebied weergegeven (Figuur 1).

Figuur 1. Luchtfoto van het projectgebied aan de Mercurion te Zevenaar (rood kader).

2.2 Geplande werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens in het projectgebied nieuwbouw te realiseren. Hiervoor zullen de aanwezige bomen en bosschages binnen de projectbegrenzing verwijderd worden. De bomen aan de zuid- en westkant van het projectgebied zullen behouden blijven.

3. Resultaten quickscan

Op 7 november 2024 is door Buro Ontwerp & Omgeving een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Uit de quickscan blijkt dat er meer informatie benodigd was om de effecten van de herontwikkeling van het projectgebied volledig te kunnen toetsen aan de Omgevingswet en verboden onder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Hieronder worden deze resultaten nog eens kort besproken.

3.1 Bunzing, wezel en hermelijn

De bosschages in het projectgebied zijn geschikt om dienst te doen als rust- of verblijfplaats voor de bunzing, hermelijn en wezel. De kleine marters zijn soorten van nationaal belang en zijn in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. Het is daarom verboden om de soorten opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.54 lid 1a, Bal) en hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 11.54 lid 1b, Bal). De werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rust- of voortplantingsplaats van de soorten. De aanwezigheid van de bunzing, hermelijn en wezel moet daarom nader worden onderzocht.

3.2 Steenmarter

De bosschages in het projectgebied biedt voldoende dekking voor de steenmarter. Hierdoor kunnen negatieve effecten op een rust- of voortplantingsplaats van de steenmarter niet worden uitgesloten. De steenmarter is een soort van nationaal belang en is in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. Het is daarom verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.54 lid 1a, Bal) en hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 11.54 lid 1b, Bal). De werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rust- of voortplantingsplaats van de soort. De aanwezigheid van de steenmarter moet daarom nader worden onderzocht.

3.3 Grote vos

In het projectgebied zijn meerdere boswilgen aanwezig, welke dienstdoen als waardplant voor de grote vos. Hierdoor kan het projectgebied dienen als rust- of voortplantingsplaats van de soort. De grote vos is een soort van nationaal belang. Het is daarom verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.54 lid 1a, Bal) en om de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen (artikel 11.54 lid 1b, Bal). Het verwijderen van de boswilgen kan leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rust- of voortplantingsplaats van de soort. De aanwezigheid van de grote vos moet daarom nader worden onderzocht.

3.4 Grote weerschijnvlinder

In het projectgebied zijn meerdere boswilgen aanwezig, welke dienstdoen als waardplant voor de grote weerschijnvlinder. Hierdoor kan het projectgebied dienen als rust- of voortplantingsplaats van de soort. De grote weerschijnvlinder is een soort van nationaal belang. Het is daarom verboden om de soort opzettelijk te doden of vanen (artikel 11.54 lid 1a, Bal) en om de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen (artikel 11.54 lid 1b, Bal). Het verwijderen van de boswilgen kan leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rust- of voortplantingsplaats van de soort. De aanwezigheid van de grote weerschijnvlinder moet daarom nader worden onderzocht.

4. Onderzoeksmethode

4.1 Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter

Het nader onderzoek naar de bunzing, wezel en hermelijn is uitgevoerd tussen 1 juni en 15 november, conform het kennisdocument van BIJ12 (BIJ12, 2024). In deze periode is de trefkans het grootst aangezien populatieaantallen hier het hoogst zijn en omdat in deze periode dispersie plaatsvindt. De onderzoeksperiode duurde tenminste acht aaneengesloten weken. Onderzoek naar de kleine marters is uitgevoerd aan de hand van een combinatie van onderzoeksmethoden, namelijk door middel van cameravallen en marterboxen. Hierbij is rekening gehouden met de minimale inzet van één methodiek per 0,25 hectare geschikt leefgebied. In het projectgebied is ca. 0,06 hectare potentieel geschikt leefgebied aanwezig, waardoor er minimaal één meetpunt gerealiseerd moet worden. Doordat van een combinatie van onderzoeksmethoden gebruik gemaakt moet worden zijn uiteindelijk twee meetpunten gerealiseerd (Figuur 2, Figuur 3 en Tabel 1). Als lokstof zijn sardines gebruikt.

Voor de steenmarter is geen onderzoeksprotocol beschikbaar. Om onderzoek naar deze soort te kunnen is eveneens gebruik gemaakt van de onderzoeksmethoden naar kleine marterachtigen, zoals gehanteerd in het kennisdocument van BIJ12 (BIJ12, 2024). Hiermee kon ook de steenmarter worden vastgesteld.

Figuur 2. Opstelling onderzoeksmateriaal in het projectgebied (gele stippen).

Tabel 1. Overzicht veldgegevens onderzoek bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter.

Meetpunt	Begindatum	Einddatum	Doelsoorten	Onderzoeksmateriaal
1	12-08-2025	07-10-2025	Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter	Marterbox
2	12-08-2025	07-10-2025	Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter	Vrijstaande cameraval

Figuur 3. De marterbox op meetpunt 1 (links) en de vrijstaande cameraval op meetpunt 2 (rechts).

4.2 Grote vos

Om vast te kunnen stellen of de grote vos in het gebied aanwezig is, zijn er twee inventarisaties uitgevoerd. Deze waren gericht op het waarnemen van de imago en het kunnen vaststellen of er sprake is van een overwinteringsplaats. De optimale periode voor het waarnemen van de imago is van begin maart tot en met begin juni (eerste generatie) en van half juni tot begin september (tweede generatie) (De Vlinderstichting, 2023^a). De inventarisaties zijn daarom binnen deze periodes uitgevoerd (Tabel 2). Met betrekking tot de weersomstandigheden is de *'Handleiding landelijke meetnetten vlinders, libellen en nachtvlinders'* gevolgd (van Swaay et al., 2018). Dit houdt bijvoorbeeld in dat de tellingen alleen zijn uitgevoerd bij temperaturen vanaf 13°C en dat werd geteld tussen 10:00 en 17:00. Bij tellingen tussen 13 en 17°C vonden alleen inventarisaties plaats als het zonnig tot maximaal 50% bewolkt is.

Tabel 2. Overzicht veldgegevens onderzoek grote vos

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Waarnemers
14-07-2025	10:10 - 11:10	24	W1	Bewolking 50% en droog	J. Metselaar
30-07-2025	10:15 - 11:15	19	W2	Bewolking 50% en droog	J. Metselaar

4.3 Grote weerschijnvlinder

Om vast te kunnen stellen of de grote weerschijnvlinder in het gebied aanwezig is, zijn er twee inventarisaties uitgevoerd. Deze waren gericht op het waarnemen van de imago. De optimale periode voor het waarnemen van de imago is van 15 juni tot begin augustus (De Vlinderstichting, 2023^b). De inventarisaties zijn daarom binnen deze periodes uitgevoerd (Tabel 3). Met betrekking tot de weersomstandigheden is de *'Handleiding landelijke meetnetten vlinders, libellen en nachtvlinders'* gevolgd (van Swaay et al., 2018). Dit houdt bijvoorbeeld in dat de tellingen alleen zijn uitgevoerd bij temperaturen vanaf 13°C en dat werd geteld tussen 10:00 en 17:00. Bij tellingen tussen 13 en 17°C vonden alleen inventarisaties plaats als het zonnig tot maximaal 50% bewolkt is.

Tabel 3. Overzicht veldgegevens onderzoek grote weerschijnvlinder

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Waarnemers
14-07-2025	10:10 - 11:10	24	W1	Bewolking 50% en droog	J. Metselaar
30-07-2025	10:15 - 11:15	19	W2	Bewolking 50% en droog	J. Metselaar

5. Resultaten

5.1 Bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter

Het onderzoek met cameravallen heeft niet geresulteerd in het aantreffen van de bunzing, hermelijn, wezel of steenmarter. Hierdoor wordt geconcludeerd dat de ontwikkeling geen negatief effect heeft op de rust- of voortplantingsplaatsen van kleine marterachtigen en de steenmarter.

5.2 Grote vos en grote weerschijnvlinder

Eerste onderzoek grote vos en grote weerschijnvlinder

Het eerste onderzoek naar de grote vos en grote weerschijnvlinder werd uitgevoerd op 14 juli 2025. Tijdens het onderzoek werden het icarusblauwtje, boomblauwtje, klein geaderd witje (Figuur 4) en bont zandoogje waargenomen. De grote vos en grote weerschijnvlinder werden niet aangetroffen.

Tweede onderzoek grote vos en grote weerschijnvlinder

Het tweede onderzoek naar de grote vos en grote weerschijnvlinder werd uitgevoerd op 30 juli 2025. Tijdens het onderzoek werden het klein koolwitje, bont zandoogje en bruin zandoogje (Figuur 5) waargenomen. De grote vos en grote weerschijnvlinder werden wederom niet aangetroffen.

Figuur 4. Waarneming van een klein geaderd witje tijdens het vlinderonderzoek van 14 juli 2025.

Figuur 5. Waarneming van een bruin zandoogje tijdens het vlinderonderzoek van 30 juli 2025.

Toetsing Omgevingswet

Er werden geen voortplantingsplaatsen van de grote vos en grote weerschijnvlinder vastgesteld. Negatieve effecten als gevolg van de ontwikkeling kunnen daarom worden uitgesloten.

5.3 Overige soorten

5.3.1 Vogelsoorten uit beschermingscategorie 2

Naast strikt beschermde soorten, vallen er ook soorten onder de Vogelrichtlijn, waarvan het nest alleen jaarrond beschermd is als er zwaarwegende ecologische redenen zijn. Deze soorten zijn opgenomen op de lijst van beschermde vogelsoorten uit beschermingscategorie 2 van de provincie Gelderland. Soorten uit deze categorie werden echter niet aangetroffen, waardoor negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

5.3.2 Algemene vogelsoorten

Verschillende vogelsoorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is kunnen voorkomen in en rondom het onderzoeksgebied. Hiervan werden de houtduif, koolmees, zwartkop, merel en vink waargenomen tijdens het vogelbroedseizoen. Conform de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 lid 1, Bal) is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van in het wild levende vogelsoorten te vernielen of te beschadigen, of nesten van deze vogels weg te nemen. Tevens zijn alle vogelsoorten tijdens het broedseizoen beschermd. De Omgevingswet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Voor de meeste vogels kan worden aangenomen dat het broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli loopt (indicatief broedseizoen), maar bij enkele soorten begint het broedseizoen eerder of loopt het langer door. Dichter bij het indicatieve broedseizoen is de kans op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten groter. Op het moment dat sprake is van een nest dat in gebruik is, zijn werkzaamheden die kunnen leiden tot beschadiging of vernieling hiervan verboden. Hierop is geen uitzondering en er is ook geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit mogelijk. In zijn algemeenheid wordt daarom geadviseerd om werkzaamheden waarbij nesten verstoord kunnen worden, (ruim) buiten het indicatieve broedseizoen uit te voeren. Onder verstorende activiteiten vallen in elk geval het verwijderen van groenvoorzieningen en het bouwrijp maken van het terrein.

5.3.3 Rode Lijst-soorten

Tijdens het nader ecologisch onderzoek werden geen soorten waargenomen die op de Rode Lijst staan. Negatieve effecten op soorten uit deze categorie kunnen worden uitgesloten.

5.3.4 Soorten van de Unielijst

Er zijn tijdens het nader ecologisch onderzoek geen waarnemingen gedaan van de op de Unielijst vermelde invasieve exoten. Omtrent invasieve exoten hoeft geen melding te worden gedaan bij het bevoegd gezag.

6. Conclusie en advies

Buro Ontwerp & Omgeving heeft in opdracht van Wilking II C.V. een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Mercurion te Zevenaar. Het onderzoek vond plaats naar aanleiding van de voorgenomen woningbouw. In de onderstaande tabel staat een samenvatting van de resultaten. Bij aanwezigheid van de soort is aangegeven waar deze soort is aangetroffen, welke artikelen van de Omgevingswet en verboden onder het Bal (mogelijk) worden overtreden en welke vervolgstappen ondernomen moeten worden (Tabel 5).

Tabel 5. Samenvatting resultaten nader ecologisch onderzoek

Soort	Aanwezigheid	Locatie	Wetsartikelen	Vervolgstep
Bunzing, hermelijn en wezel	Nee	-	-	-
Steenmarter	Nee	-	-	-
Grote vos	Nee	-	-	-
Grote weerschijnvlinder	Nee	-	-	-
Vogelsoorten uit beschermings-categorie 2	Nee	-	-	-
Algemene vogelsoorten	Houtduif, koolmees, zwartkop, merel en vink	Groenvoorzieningen	Ow: art. 5.1, lid 2g Bal: art. 11.37, lid 1a, 1b en 1d	Verwijderen groenvoorzieningen en bouwrijp maken buiten het vogelbroedseizoen uitvoeren.
Rode Lijst-soorten	Nee	-	-	-
Soorten van de Unielijst	Nee	-	-	-

Er zijn geen rust- of verblijfplaatsen van de bunzing, hermelijn, wezel, steenmarter, grote vos en grote weerschijnvlinder aangetroffen tijdens het nader onderzoek in het projectgebied. Met betrekking tot soortbescherming kan worden geconcludeerd dat er geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig is om de ontwikkeling mogelijk te maken.

Vogelbroedseizoenen en algemene diersoorten

Het kan zijn dat er tijdens de werkzaamheden algemene broedvogels en andere diersoorten in en rond het projectgebied voorkomen. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden moet de specifieke zorgplicht in acht worden genomen (artikel 11.27, Bal). Handelingen die nadelige effecten hebben moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is moeten passende preventieve maatregelen worden genomen om nadelige effecten te beperken of ongedaan te maken. Bovendien moet zowel tijdens als na het verrichten van de activiteit worden nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben. Het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen. Passende herstelmaatregelen moeten worden getroffen als het staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is. Tevens dienen de werkzaamheden (ruim) buiten het indicatieve vogelbroedseizoen te starten, omwille de aanwezigheid van algemene broedvogelsoorten (15 maart - 15 juli).

Verlichting

Maak in de actieve periode van vleermuizen 's avonds en 's nachts geen of zo min mogelijk gebruik van bouwverlichting. Uitstraling naar houtopstanden en water moet worden voorkomen. Indien verlichting in de permanente situatie noodzakelijk is wordt aangeraden om gebruik te maken van vleermuisvriendelijke, amberkleurige verlichting. Zodoende kan eventuele verstoring tot een minimum worden beperkt. Er mag geen gebruik worden gemaakt van blauw en ultraviolet licht. Waar verlichting noodzakelijk is, dienen de lichtstralen gebundeld te zijn en op de grond te worden gericht.

7. Literatuurlijst

7.1 Referenties

BIJ12 (2024). *Kennisdocument kleine marterachtigen (versie 1.0, januari 2024)*. Utrecht, Nederland: BIJ12

De Vlinderstichting (2023^a). *Grote vos, *Nymphalis polychloros**. Geraadpleegd op 19 mei 2023 via <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-vos>

De Vlinderstichting (2023^b). *Grote weerschijnvlinder, *Apatura iris**. Geraadpleegd op 19 mei 2023 via <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-weerschijnvlinder>

Swaay, C. van, Bos, G., Grunsven, R. van, Deijk, J. van, Kok, J. & Huskens, K. (2018). *Handleiding landelijke meetnetten vlinders, libellen en nachtvinders (Rapport VS2018.011)*. Wageningen, Nederland: De Vlinderstichting.

7.2 Gebruikte websites

www.pdok.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.waarneming.nl
www.zoogdiervereniging.nl

7.3 Overige geraadpleegde bronnen

Jędrzejewski, W. & Sidorovich, V. (2010). *The art of tracking animals*. Białowieża, Polen: Mammal Research Institute Polish Academy of Sciences Białowieża.

Tolman, T. & Lewington, R. (2008). *Collins Butterfly Guide: The Most Complete Guide to the Butterflies of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: HarperCollins Publishers.

Vogelbescherming Nederland & Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (2007). *Topografische atlas voor flora en fauna van Nederland (1e ed.)*. Papendrecht, Nederland: Mouthaan Grafisch Bedrijf.

